

РЕШЕНИЕ

№ 296

гр. Варна, 27.10.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ВАРНА, III СЪСТАВ, в публично заседание на седемнадесети октомври през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Георги Йовчев

Членове: Николина П. Дамянова
Даниела Ил. Писарова

при участието на секретаря Десислава Ив. Шинева Чипева
като разгледа докладваното от Георги Йовчев Въззивно търговско дело № 20233001000415 по описа за 2023 година

Производството е образувано по въззивна жалба на П. В. П., чрез адв. М. Г. против решение №42 от 24.04.2023 г., постановено по т.д.№103/2022 г. на Окръжен съд - Добрич, с което въззивникът е осъден да заплати на „Аурора“ ЕАД, ЕИК 103985593, сумата от 33 265 лв., представляваща предоставен по договор от 14.04.2021 г. заем, ведно със законната лихва от датата на подаване на исковата молба, считано от 04.05.2022 г., до окончателното изплащане на задължението, както и сторените по делото разноси в производството пред първоинстанционният съд в размер на 3730.60 лв., на основание чл. 78, ал. 1 ГПК.

В жалбата се излагат доводи за недопустимост на съдебния акт, а в условията на евентуалност се твърди, че решението е неправилно поради постановяването му в нарушение на материалния закон и съдопроизводствените правила. По недопустимостта счита, че ищецът в първоинстанционното производство не притежава активна процесуална легитимация, като абсолютна процесуална предпоставка за предявяване на иска. Навежда доводи, че процесният договор за заем е недействителен, като подписан от лице без представителна власт спрямо търговското дружество.

В писмен отговор, насрещната страна „Аурора“ ЕАД оспорва жалбата и моли съда да потвърди решението. Счита, че правилно решаващият съд е приел наличие на облигационна връзка между страните обективизирана в договор за заем. Излага, че получаването на процесната сума предоставената от търговеца по силата на договора за паричен заем, е удостоверено с разписка от 14.04.2021 г., подписана от П. П., като липсват доказателства за връщане на процесната сума на уговорения падеж. За да се произнесе, съдът взе предвид следното :

Производството по делото е образувано по искове с правно основание чл.240, ал.1 от ЗЗД, предявени от „Аурора“ ЕАД, ЕИК 103985593, със седалище гр.Варна срещу П. В. П. от с.К. за заплащане на сумата от 33 265 лв., претендирана като остатък от предоставени през

периода 30.04.2018 г. - 18.11.2020 г. парични заеми, за който остатък на 14.04.2021 г. е подписан писмен договор и разписка за получаването им. Твърди се, че в периода 30.04.2018 г. - 18.11.2020 г., с 12 броя разходни касови ордери „Аурора“ ЕАД е предоставило в заем на ответника общо сумата от 43 250 лева, както следва: на 30.04.2018 г. - 5 000 лева, на 15.06.2018 г. - 5 000 лева, на 08.10.2018 г. - 5 000 лева, на 25.01.2019 г. - 5 000 лева, на 22.05.2019 г. - 5 000 лева, на 20.07.2019 г. - 1 000 лева, на 12.08.2019 г. - 2 850 лева, на 07.10.2019 г. - 5 070 лева, на 06.01.2020 г. - 600 лева, на 23.01.2020 г. - 5 000 лева, на 25.09.2020 г. - 2 000 лева, на 18.11.2020 г. - 2 000 лева. От предоставената в заем сума, ответникът е върнал на дружеството общо 10 000 лева, като за остатъка е сключен писмен договор за заем от 14.04.2021 г., съобразно който сумата от 33 265 лева е следвало да бъде върната до 30.05.2029 г., като заемопоолучателят е подписал и разписка от 14.04.2021 г., удостоверяваща общия размер на предадените и подлежащи на връщане суми. Излага, че в чл.4, ал.6 от договора за заем, страните са уговорили, че ако трудовият договор с ответника бъде прекратен независимо от основаниято, остатъкът от задължението е следвало да бъде върнат в едномесечен срок от датата на прекратяване на трудовото правоотношение. Тъй като трудовото правоотношение между страните било прекратено, считано от 16.08.2021 г., в едномесечен срок от прекратяването, вземането по договора е станало изискуемо.

Ответникът е подал писмен отговор, в който оспорва допустимостта на иска, излагайки съображения, че подписалият исковата молба прокурист А. Р. Д., не разполага с права за процесуално представителство, поради което производството е недопустимо. Не оспорва обстоятелството, че е получавал допълнителни суми извън посоченото в трудовия договор възнаграждение, но същите са били за положен допълнителен труд, а не дадени в заем. Твърди, че разликата е получавал в брой от касата на дружеството, като плащането е ставало веднъж на няколко месеца, а в подписаните разходни касови ордери не фигурирало основание за получаваната сума. Наред с тоова излага, че е получавал суми и по повод изпълнение на служебните му задължения, за закупува стоки и материали, необходими за хотела.

Варненският апелативен съд, с оглед наведените оплаквания и след преценка на събраните доказателства, в предметните предели на жалбата, приема за установено от фактическа и правна страна следното:

Неоснователно е възражението за недопустимост на производството и постановеното решение, тъй като исковата молба не е подписана от вписания в търговски регистър към датата на предявяване на иска прокурист, а от упълномощен от него адвокат. Обемът на представителната власт на прокрита е определена от закона - чл. 21, ал. 1 ТЗ. Прокуристът може да извършва всички действия и сделки, свързани с упражняване на търговско занятие. Изпълнени са изискванията на закона за форма на упълномощаването и вписването на прокурата. От момента на вписването в търговския регистър представителството е противопоставимо на трети лица, поради което към момента на предявяване на иска прокуристът Адриан Димитров е притежавал представителна власт, включително и правото да упълномощава адвокат за извършване на действие по процесуално представителство.

С оглед на горното съдът намира, че решението на първоинстанционния съд съдържа реквизитите по чл. 236 ГПК и е действително, произнасянето съответства на предявените искания и правото на иск е надлежно упражнено, поради което производството и решението са допустими.

От значение за възникналия между страните спор е на първо място да се установи наличието на сключен между страните договор за заем като основание за възникналото задължение на ответната страна да върне заетата сума.

Съгласно чл.240 от ЗЗД с договора за заем, заемодателят предава в собственост на заемателя пари или други заместими вещи, а заемателят се задължава да върне заетата сума или вещи от същия вид, количество и качество. Заемът за потребление е от категорията на реалните договори и се смята за сключен от момента на предаване на заемната сума от заемодателя на заемателя. От този момент той произвежда действие по отношение на

заемателя – за него възниква задължението да върне заетата сума.

Установяването на факта на предаване на сумата – предмет на заема, с оглед разпределението на доказателствената тежест, следва да се установи от въззиваемия, в качеството му на заемодател.

От представените като доказателства 12 броя разходни касови ордери се установява, че в периода 30.04.2018 г. - 18.11.2020 г., въззивникът е получил от въззиваемото дружество общо сумата от 43 250 лева, както следва: на 30.04.2018 г. - 5 000 лева, на 15.06.2018 г. - 5 000 лева, на 08.10.2018 г. - 5 000 лева, на 25.01.2019 г. - 5 000 лева, на 22.05.2019 г. - 5 000 лева, на 20.07.2019 г. - 1 000 лева, на 12.08.2019 г. - 2 850 лева, на 07.10.2019 г. - 5 070 лева, на 06.01.2020 г. - 600 лева, на 23.01.2020 г. - 5 000 лева, на 25.09.2020 г. - 2 000 лева, на 18.11.2020 г. - 2 000 лева. В разходните ордери като основание за получаване е посочено основание: „заем“ и „дългосрочен заем“. С оглед предприетото оспорване автентичността на подписите, в хода на първоинстанционното производство е назначена съдебно-графологическа експертиза, от заключението по която се установява, че всички подписи с изключение на този по РКО №149 от 08.10.2018 г., за „получил сумата“ са изпълнени от П. П..

За установяване обстоятелствата относно факта и основанието за получаване на сумата от 5000 лева посочена в РКО №149 от 08.10.2018 г., по делото е разпитана като свидетел Х. Н. от показанията на която е видно, че същата е получила сумата от 5000 лева от прокуриста на дружеството Л. Т.а и в присъствието на счетоводителя е предала тази сума на въззивника П.. Както от показанията на свид.Н., така и от показанията на свид. К. С. и Л. Т., които съдят цени като непосредствени и съответстващи на останалата част от събраните доказателства се установява, че през периода 2018 г. – 2020 г., на въззивника са предоставяни в заем различни суми, които са му били нужни за заплащане на обучението на дъщеря му в чужбина.

По делото е представен като доказателства и договор от 14.04.2021 г., сключен между „АУРОРА“ ЕАД в качеството на заемодател и П. В. П. в качеството на заемател, по силата на който „АУРОРА“ ЕАД е предоставила на П. В. П. паричен заем в размер на 33265 лв. Получаването на сумата е удостоверено в подписана от заемополучателя разписка от същата дата. Падежът на задължението съобразно чл.4, ал.1 от договора е определен на 30.05.2029 г., като начина на погасяване е уговорен в чл.4, ал.4 и ал.5. Постигнато е съгласие, че при прекратяване на сключения между страните трудов договор №2195/18.10.2019 г. и ако страните не се намират в друго трудово правоотношение, уговореният погасителен план престава да действа и неизплатения остатък от паричния заем към момента на прекратяване на трудовия договор, става предсрочно изискуем, като заемателят се е задължил да върне на заемодателя неизплатения остатък от паричния заем в едномесечен срок от датата на прекратяване на трудовото правоотношение.

Наведените от въззивника договори за сключване на договора от лице без представителна власт спрямо дружеството са ирелевантни, доколкото само страната от чието име е сключен договор без представителна власт, може да се позовава на това обстоятелство. Наред с това следва да се посочи, че при сключването на договора, заемодателят „АУРОРА“ ЕАД е бил представляван от прокуриста А. Р. Д., в чиито правомощия, както по смисъла на чл.22 от ТЗ, така и по силата на вписвания в ТР договор за прокура от 10.02.2021 г. се включва извършва всички действия и сделки, които са свързани с упражняване на търговското занятие, между които попада и сключването на договор за заем.

Валидността на договора е оспорена с възражение за нищожност поради абсолютна симулация. За да е налице абсолютната симулация следва да се установи, че е налице несъответствие между външно изразената от страните воля относно сключване на дадена сделка и действителната им воля, че не желаят настъпването на правните последици на сделката, поради предварително съществуваща уговорка помежду им. При наличието на писмен договор подписан от двете страни, за разкриване на симулацията е необходим писмен документ - обратно писмо, в който е посочено, че съгласието за сключване на

договора не е истинско, а е привидно, като такава доказателство по делото не е представено. Не са налице и основание за прилагане на изключението по чл.165. ал. 2 от ГПК, тъй като липсва документ, който изхожда от другата страна или официален документ, удостоверяващ нейно изявление пред държавен орган, от което може да се заключи, че симулацията е вероятна, поради което съдът намира възражението за нищожност на договора на осн. чл.26, ал.2, предл.5 от ЗЗД, за неоснователно.

С оглед на гореизложеното съдът намира, че процесният договор от 14.04.2021 г. не страда от пороци, водещи до неговата нищожност.

От заключението на вещото лице по допуснатата в първоинстанционното производство съдебно-счетоводната експертиза се установява, че в счетоводството на въззиваемото дружество във връзка с договора за заем от 14.04.2021 г., разписка от 14.04.2021 г. и разходни касови ордери са взети счетоводни записвания, като е възникнало вземане от въззивника в размер от 43520 лева за сметка на намаление на касовата разполагаемост. Взети са и счетоводни записвания за частично погасяване на задължението, за частично връщане на заетата сума до размера от 10 255 лв., като остатъкът от непогасеното задължение от страна на въззивника е размер на 33 265 лева.

При съвкупната преценка на доказателствения материал съдът приема за недоказано оспорването на автентичността на документите установяващи факта на получаване в заем на сумата от 33 265 лева и обективиращи задължението на въззивника да ги върне на въззиваемия. Съответно изявленията следва да обвържат авторите им съгласно съдържанието на разходните касови ордери, договорът за заем и разписката от 14.04.2021 г.

Предаването на заемната сума е установено от удостоверителните изявления изявление, обективирани в подписаните от въззивника РКО и разписка от 14.04.2021 г. Касае се за частни документи, които като съдържащи неизгодни за издателя му факти, се ползват с материална доказателствена сила и при липса на други писмени доказателства, които да опровергават въпросните изявления е са пълни доказателства за предаване на сумата.

При наличие на частни документи, подписани от страните, които са ги съставили (РКО, договор за заем и разписка, съдържащи изявление за реално получаване на предоставената сума), чиято автентичност е безспорно установена след проведеното производство по чл.193 от ГПК, същите съставляват доказателство, че изявленията които се съдържат в тях са направени от посочените в тях лица и удостоверените в факти са се осъществили така, както са посочени (в този смисъл е Решение № 43 от 26.03.2015 г. по гр.д.№ 4638/2014 г. на ВКС, III г.о.).

Що се касае за сумата от 5000 лева посочена в РКО №149 от 08.10.2018 г., възникването на заемното правоотношение между страните по оспора, се установява по безспорен начин от показанията на свидетелката Х. Н., както и от показанията на свид. К. С. и Л. Т..

С оглед реалния характер на договора за заем, съдът намира, че заемните правоотношения са възниквали към датите на съставяне на всеки от разходните касови ордери, което съответства и на твърденията на ищеца в исковата молба.

Въззивникът не е ангажирал годни доказателства, които да установяват наведеното от него възражение, че сумите посочени в РКО са дадени на различно основание. Разпитаните в тази насока като свидетели Николай Линков и Илко Куцаров, не излагат лично възприети от тях факти свързани с получаването на процесните суми, нито имат преки и непосредствени впечатления касаещи основанието на което П. е получавал сумите, а единствено преразказват това, което са чули от въззивника или други лица.

Писменият договор от 14.04.2021 г., макар да не е правопораждащ, като подписан от двете страни има установително действие спрямо вече възникналите заемни отношения. Наслагването на формата от една страна улеснява тяхното доказване и от друга допълва съдържанието на заемните правоотношения, определяйки както остатъка от дължимата

сума, така и нейния падеж.

Между страните не се спори, а и от събраните по делото доказателства се установява, че съществуващото между страните трудово правоотношение е било прекратено на 16.08.2021 г., поради което с оглед уговорката в чл.4, ал.6 от договора, задължението за остатъка от предоставената в заем сума в размер на 33 265 лева е станало изискуемо на 23.08.2021 г.

Доколкото до приключване на устните състезания по делото, не са представили доказателства за установяване на обстоятелството, че заемателят е изпълнил задължението си за връщане на остатъка от заетата сума, съдът намира, че искът за заплащане на сумата от 33 265 лева, като доказан по основание и размер, следва да бъде уважен.

Като е стигнал до същите правни изводи, ОС – Добрич е постановил правилен съдебен акт, поради което обжалваното решение следва да бъде потвърдено, като въззивният съд препраща и към мотивите на първоинстанционния съд.

Въззиваемият е направил искане за присъждане на разноски за заплащане на адвокатско възнаграждение в размер на 3400 лева. Видно от представения с отговора на въззивната жалба договор за правна помощ, плащането на уговореното възнаграждение е следвало да бъде извършено по банков път. Доколкото по делото не са ангажирани доказателства за заплащане на уговореното адвокатско възнаграждение и с оглед разясненията дадени в т.1 на ТР 6/2012 г. на ОСГТК на ВКС съдът намира, че не са налице основания за неговото присъждане в полза на въззиваемото дружество.

Воден от горното, Варненският апелативен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение №42 от 24.04.2023 г., постановено по т.д.№103/2022 г. на Окръжен съд - Добрич.

РЕШЕНИЕТО може да се обжалва пред ВКС на РБ в едномесечен срок от връчването му при условията на чл.280, ал.1 от ГПК .

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____